

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

JAPIK EN PLEUNTJE

EEN SCHETS

UIT DE DUINEN EN AAN ZEE

DOOR

J. J. CREMER

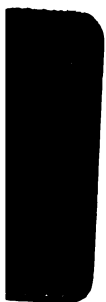
Geïllustreerd door J. M. SCHMIDT CRANS

'S GRAVENHAGE
D. A. THIEME
1877

C

17

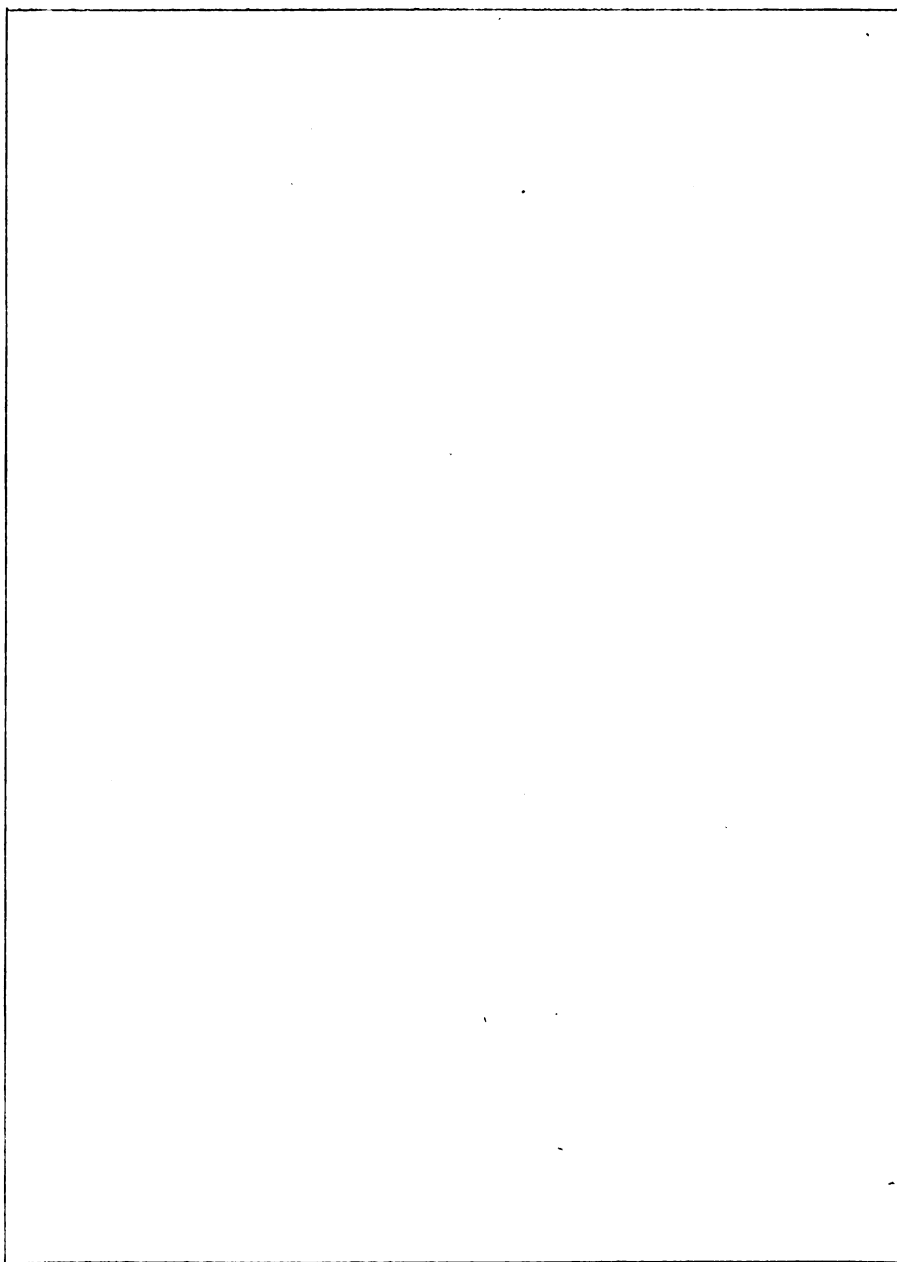

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

1127 2199

JAPIK EN PLEUNTJE

JAPIK EN PLEUNTJE

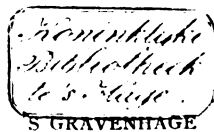
EEN SCHETS

UIT DE DUINEN EN AAN ZEE

DOOR

J. J. CREMER

Geïllustreerd door J. M. SCHMIDT CRANS

D. A. THIEME

1877

Ter drukkerij der Vennootschap „HET VADERLAND.”

Alsof 't nog in 't midden van Augustus was, zoo warm heeft de Octoberzon ook heden het duinzand gestoofd.

De schotwilgen langs de golvende schutting in 't duin, zijn al doorschijnend bruinachtig geworden, en de eiken en beuken er achter, prijken reeds in hun diep rossen herfsttooi. Maar, geen blaadje beweegt er, en de vogels zingen in de takken alsof ze meenen dat de zomer op-nieuw beginnen zal.

Als men de schutting een eind weegs langs het hobbelend karspoor naar de zeezijde volgt, en dan zijwaarts den hoogsten duin beklimt, dan ziet men van verre 't verweerde roodpannen dak van een armoedig visschers-

huisje. 't Ligt in de diepte, omgeven van wat kroesig struikgewas en een haag met wankelend rasterwerk, waarachter zich een kleine moeshof bevindt, die echter nu niets te zien geeft dan wat boerenkoolstronken, een paar uitgebloeide zonnebloemen en wat zeegras met zijn paarsche bloempjes.

Op het rasterwerk van een kleinen uitgerooiden aardappelkamp zit Japik. Japik is pas dertien jaar geworden, maar met vader had hij toch al een reis gemaakt, — jaewel op de groote visserij tot aan „Itland” toe; en as ie teuge Pinkster volleerd is op school, dan komt ie veur goed aen boord. Zieje da's beter as aen wal, zegt Japik. Op de pink dan blaest je de wind zoo fris om 'et 'oofd, en ben je zoo vrij as 'en meeuw in de lucht, 'eel aers als in zoo'n mufte school, waer je gepakt zit als de 'aerings in 't vat.

Japik wischt zich met den mouw de zweetparels weg die hem op 't voorhoofd glimmen. Vader Mol was te middag uit zee gekomen, en is al gauw naar kooi gegaan, want tot voorgisteren was het boos weer geweest, en in vijf dagen en vijf nachten had ie de oogleden niet op elkaar gehad.

Toen vader sliep, had Japik — de oudste van de zeven — moeder geholpen met 't kuilen van aardappels, om ze voor de vorst te bewaren, ofschoon 'en mens, met zoo'n hette, 'aest aen geen vrieze kon denke. Daarna had Japik vaders hooge laarzen gesmeerd, 't geen ook een warm karrewetje geweest was. Maar moeder had gezegd: dat ie braef 'ewerkt had, en daerom vaeders pijp wel raeis stoppen mocht, en dat ie te aevend 'en bakvissie zou 'ebbe; zieje, moeder Mol bracht te middag een zoodje van 't strand mee toen ze vader van de pink gehaald had.

Bakvisch! Daar lekte zich Japik in 't vooruitzicht den baard van. — Maar de pijp! Jawel hij had ze gestopt en gerookt; heelemaal uitgerookt, want zeker, hij kon het zoo goed als de beste; maar, met zoo'n onnatuurlijke warmte; en als je dan van negen tot twaalf en van twee tot vier in school hebt gezeten; en later ook zoo hard hebt gewerkt! — Nee, van de pijp was het niet; maar Japik was toch zoo raar, en nóg eens wischte hij zich de zweetdruppels van 't aangezicht.

— 'En scheppie waeter! Dat zou verkwikken!

De kippen stoven uiteen, zoo hard liep Japik naar 't

achterhuis. — Toen hij een lange teug had gedronken, en moeder — die aardappels jaste, zeker om ze bij de bakvissies te eten — gezegd had, dat de dokter van 't groote bad'uis *), alshoon 'et al nae aen November liep, wel weer van veuren afaen mocht beginne, toen had Japik 'en inval gekregen!

„'k Loop nog eve naer strand!” had ie gezegd, en voort was hij geweest, de achterdeur uit; bezijden den moeshof de rastering over, en — in galop den hoogen duin op.

— Phu! 'en mens zou buiten aejem racke. Wacht, de schoenen en kousen kan hij alvast uittrekken; da's luchtig, want hij loopt toch dwars door 't duin naar zee.

In de schutting van Duinoord, juist aan de stijle zandhelling, is een kleine opening aan de onderste plank. Daar achter zal hij het schoeisel verbergen. 't Loopt dan gemakkelijker en... wie weet!

— Wieweet? — Nee, Japik wist wel beter; maar — als het dan toch in grootvaders tijd gebeurd is, dat zekere

*) De *ui*-klank, die als *ai*, *aij* en zelfs in overgang als een scherpe *ō* wordt uitgesproken zal waar het Scheveningsch dialect voorkomt alzoo liefst onveranderd blijven.

Neel Taaije, in haar schoenen die ze op een heeten dag achter een schutting had gezet, een Zeeuwsrijksdaalder heeft gevonden, dan — een mens kon niet wete wat onze lieve 'Eertje nog over 'en mens beschore 'ad.

— 't Si! Je zou zeggen! 't Zand was als 'en bak-oven warm; en, lauw was't in de lucht, terwijl toch de zon al over een half uurtje in zee zou duiken ofschoon 't nog pas vijf had geslagen.

Japik liep duin-op duin-af; en — — Hij hoorde 'em al!

— Nee, iets mooiers was er niet as dat raeze en soese van de zee. Hoe holder en ayziger dat ze op 't strand sting hoe meer schik dat ie had. Zie, as 't zoo bulderde dat je hooren en zien verging en je op tien pas afstand mekaers woorden niet meer verstaen kon, dan dán was 't eerst 'en weertje naer z'n 'art!

Nou was't maer 'en zacht geraes; doch — 't klonk Japik als een tooverzang in de ooren, en gronnikkend prevelt hij: „Wacht maer, Jaepik komt er aen, 'oor! en 'k zal raeis lekkertjies teuge je insparte, en koppie onder met je speule; — frissigaeid 'oor!”

„Ei Jaepik, waer gae je zoo 'aestig naar toe?” riep een aardig blond kind van een jaar of tien, die, op

korten afstand van een knap erfje, niet ver van 't laatste duin aan zee, in 't zand zat.

Japik bleef staan.

„Ikke Pleuntje? Naer zee. — 'k Gae koppie onder doen omdat 'et weer zomer is, en 'k zoo warm en zoo raer wier. — Wat heb ie daer op je schoot Pleuntje?”

— 't Is Truus, Jaepik, maer fris is ie niet. Al sinds drie daegen is ie sikkeneurig. Z'n pap lust ie niemeer, en z'n oochies staen as van 'en schelvis; 'aest zoo flauw as toen ik 'em in 't duin vond, en moeder 'em uit den valsen strik losmaekte. — Och Jaepik ik ben zoo bang dat ie dood gaet.

Japik was Pleuntje genaderd. 't Was zoo'n aardig wicht dat kleintje, en haar groote blauwe kijkers zagen hem zoo smeekend aan alsof ze wou vragen: Zeg, kun jij niet maken dat ie in 't leven blijft?

„Zou ie ook triesten dat ie niemeer bij z'n moeder in 't hol is?” zegt Japik diepzinnig.

„Nee, dát doet ie niet,” roept Pleuntje: „want aij liep me al nae, en at al brood uit m'n 'and. — Nieuwaer m'n zoet, m'n bobbekoppie!” en 't meisje kreeg een traan in 't mooi blauwe oog, en boog zich tot het

jonge konijntje voorover, en zoende hem op 't bruin-grauwe kopje, en streeelde hem langs de ooren die droefgeestig in den nek lagen.

„Maer jè mot 'em geen brood voere Pleuntjie,” herneemt Japik: „dat kreeg ie bij z'n moeder ook niet.”

„Ik heb 'em met melk 'efokt.”

„Jae bestig; maer nou zel ie wille gracie. Je mot 'em braemblaedjes geve Pleuntjie. 'k Eb zelf in 't duin 'ezien dat ze 't buikie d'r wát aen te goed doen.”

„Zou je dát denke!” zegt Pleuntje opstaande, en rondziende: „Maer braeme groeie hier niet.”

— Hier in 't zand, nee! Maar Japik wist er genoeg. Zelfs aan den binnenkant van 't laatste duin aan zee, daar kropen de plantjes in zoo'n menigte heel laag langs den grond, dat een mensch als hij haast had, er al licht met den voet in bleef haken.

„Gae jaij d'r heen?” vroeg Pleuntje.

Japik knikte.

„Mag ik mee Jaepik?”

't Was alsof de zon roodachtig op Japiks aangezicht speelde, en, 't kon wel waar zijn, want ze neeg al zoetjes naar 't Westen.

Japiks oog blonk glanzig toen hij zei:

„Wel wis en drie! Kom dan maer Pleuntjie.”

Maar Pleuntje kon haar Truus, haar snoezig bobbe-koppie toch niet meenemen. Neen, al was zijn voor-pootje waarmee hij in den strik van koperdraad had gezeten, ook heelemaal lam, zoodat hij altijd verzorging behoefde, nou was ie zoo heel raer en soesig — zeker van de warmte — dat ie maer 'eel gauw naer 't nessie moest. — Als Japik dus even wilde wachten!? Ze kwam zoo aanstonds terug.

— Olik ding! denkt Japik als hij haar naziet. — De raerigheid, — misschien tóch van de paijp — was 'en 'celeboel beter; maer warm, jae dát bleef 'et geweldig. — Ai! 'oor de zee is soese! — — 't Was alsof ze riep, dat hij aanstonds komen moest omdat het al heel gauw avond werd.

Pleuntje liet hem wachten, lang wachten. — Misschien dat ze niet mee mocht! — Vader Schook was zoo'n hooge baas, met z'n bokkinghang; en, Pleuntje's moeder had Zondags zooveel goud aan het hoofd en ook aan het kerkboek.

Japik aarzelt. — Nee hij wacht nog wat. Maar, — als

ze dan toch wegblijft! — Hij zal zich nu maar niet langer ophouden en vast zijn weg gaan.

Toen de jongen, eerst nog eens omziende, al een goed eind vooruit was, klonk hem een klokje in 't oor, en het luidde:

„Jaepik! Ei Jaepik, ik gae met je mee!”

Nou dat was 'en meevaller! En Japik stond stil, en wachtte op 't kleintje.

„Weetje,” zei Pleuntje, terwijl ze al spoedig naast haar schoolmakker liep, en beiden nu haastig 't konijnen- of schaapsspoor over 't gladde duinmos volgen: „ik heb 'em van moeders ouwe schuithoed 'en nest 'emackt en daer lacit ie nou in met 'en groote mand er over.”

„Da's toch benauwd Pleuntjie.”

„Zou je denken Jaepik? — Maer as ie toch anders 'eelemael onder 'et duin woont!”

„Daer zeg ie 'en waer woord. — Nou, ik veur me zelf mag van 'eluk spreke dat onze lieve 'Eertje me geen konajin het 'emackt. 'k Zou er stikke. Lucht mot ik 'ebbe. Weetje, lucht en waeter. 'k Zal er racis dolletjes onderduike, dat beloof ik ie, 'oor!”

„Hè, is 't waerempel meenes dat je nou nog in zee gaet?”

„Jae zeker; as 't in den herfst nog eens zomer wordt, dan gaet 'en mensch óók weer te waeter! — Wacht Pleuntje, hier motte me af.”

„Zelle me van de hoogte 'eelemael langs 't gladde zand rollen?”

„Jae, goed. Trek dan de rokkies vast bij mekaar. — Wacht; één, twee, drie!”

Rolderdebolder daar rolde Pleuntje den stijlen zandweg af; en — één, twee, drie, Japik met allerlei bokkensprongen haar na.

Pleuntje lachte van pret toen ze opstond en zich het zand uit de blonde haren schudde.

Japik lachte ook; maar, hij dacht toch nóg eens aan vaders pijp:

„'t Is er te warm veur;” sprak hij: „Kom Pleuntje, kom gauw.”

Pleuntje vond het al heel vreemd dat Japik nu nog ging baden: „As je 't laetste duin over bent,” zei ze: „dan zel je zien dat er op 't 'eele strand, van hier tot aen 't dorp en van 't dorp tot aan 't baduis, geen levende ziel meer te zien is.”

— Nou! Jaepik wedde van wél.

Toen ze te zamen — zonder op dat oogenblik echter meer om de braamplantjes te denken — het laatste duin aan zee hadden beklommen, en 't strand met de breede groote zee daar voor hen lag, toen riep Japik met een oog vol verrukking:

„Lekkere golfies! hè! Kaijk! altajd fris aen 'et strand!”

„Ja maer, je ziet toch geen mens!”

„Ei! 'eel van verre toch 'en karretje vlak aen zee. 't Is 'en schelpies-'aeler.”

„Maer anders zelfs ver bij de pinkies, geen ouwe mand. 't Is alles op strand zoo glad als 'en vis.”

„Nou Pleuntje dan 'eb ik 'et strand alleen; en 'en ruim sop ook. Lekkertjies 'oor!”

Japik rende nu met ploffen en sprongen van 't glooiend duin af naar 't strand, en Pleuntje — ze dacht zeker aan niemendal, maar plofte en sprong in 't glijende zand den jongen na; en, eerst toen ze zamen beneden op de vlakke waren, toen zei ze, hijgend van 't loopen:

„Maer Japik we zouwe braemblaedjes zoeken!”

— Potstorie! Japik had er niet meer aan gedacht. Maar, de zee riep ook zoo luid, en de blanke schui-

mende golven die op 't strand speelden, ze wenkten zoo verleidelijk, en 't windje blies ook zoo luchtig aan zee.

„As je nou 'en ommezientje geduld 'ebt, kleintje, dan ben ik zóo veerdig; en als ik frissies bekoeld ben, dan gaene me saeme weerom, en loopen naer den rechtsen kant langs de steenen pael van de Keuningsjacht; daer is 'et dik-op met braeme, en pluk ik je 't boezelaer vol.”

Pleuntje keek naar 't duin, of ze den jachtpaal ook zien kon; en toen weer naar Japik.

Japik had z'n pet al in het drooge zand geploft, en 't uitgetrokken boezeroentje er netjes opgelegd, en 't ves-sie ook. Nu ging 't broekie naar beneden, en, de zacht opstekende bries aan 't strand deed Japiks hemdje fladderen om de welgevormde beenen.

Maar Pleuntje zag weer rechts naar 't duin. Niet dat ze niet naar Japik mocht kijken; 't zou om te lachen zijn als iemand dát meende. 's Zomers 's avonds dan waren ze soms wel met tien, twintig kleine jongens en meisjes op 't strand, en terwijl de meisjes dan, met de roode rokjes omhoog, in de groote plassen die bij ebbe op 't strand bleven, rondploetsten, spartelden de jongens ginds in de golven. — Macr, raers was er nies aen. As je de

jongens van verre in zee zag, dan was 't net gepelde gar-naet, en als ze dan weerom kwamen met druipende haren, dan was 't soms 'en gescharrel om de kleeren, en 'en gegooi met zand, — 'en pret van belang! — 's Lands waijs 's lands eer! Aan 't strand vallen de jongens en meisjes — 't jong visschersvolkje — zoo sikkeneurig niet.

„Gae maer eve op de kleere zitten!” riep Japik terwijl hij de vroolijk aanbruisende en weer terugwijkende golven met een fikschen aanloop tegemoet snelde.

Pleuntje moest er om lachen zooals Japik, daar ginder aan 't water, toch even staan bleef, en een stap achteruit deed. Maer nu, zie — jawel, daar ploetste en plaste hij vooruit; dook met het hoofd, en — weg was ie!

Ha, daar kwam hij weer boven, en schudde den donkeren knikker, en spreidde de armen, en vloog al verder tegen een hoogen golf in.

't Was wel aardig te zien; maar — Pleuntje dacht weer aan haar lief konijntje, en keek nóg eens naar 't duin: Ze mocht toch wel vast eens gaan zien of ze dien jachtpaal kon vinden waar de bramen moesten staan.

Met de handjes als een toeter aan den mond, roept ze naar zee:

„k Loop vast racis kaijke Japik; en jaij — kom dan ook maer gauw; éh!”

’t Was geen wonder dat Japik er niets van hoorde, en dat hij zelfs het snel naar ’t duin loopende kind in ’t geheel niet meer zag. — ’t Was hem alsof hij met een heeleboel gladde en reeje maar eerlijke jongens fiks aan ’t bakkelijen is. ’t Water was frisch; frisscher dan hij gedacht heeft, en, frisch was hij zelf als een hoentje. Van vaders pijp voelde hij niemendal meer. — Kom, nog een eindje verder moest hij nu zee in. — Of de wind wat opstak....? — Tenminste de golven krulden dat het zoo’n aard had. — Bons! — die fikse sloeg ’em ’aest van de been’. — Brrrr! ’t Waeter beet in de oogen. — Klots! da’s nóg ’en kraenige, ’oor! Als je d’r niet op verdacht bent, dan zaijn ze wat mans!

Japik kon in die branding niet zwemmen; — nee; maer wacht, as ie lankuit op ’t waeter lacit, en met de handen op den grond boomt, dan moet Pleuntje wel denke dat ie al baezig op slag is. Zie, zoo roeit en zoo zwemt ie; en dan, dan ploetst en spartelt hij weer, — as ’en vissie in ’t waeter!

Japik weet niet hoe het komt, maar op eens ruikt hij

moeders bakvisch. — 't Moet verbeelding wezen; maar de rookwolken... jawel, hij zag ze. — 't Zal hem aan de oogen haperen. — Pasop! daer komt weer 'en golf van stac-vast. — Vlug! Overeind! — Met den rug er naer toe! — Bons!! Nachtsaeme 'oorie! — Maar 't duurt niet lang; nu duikt hij weer op. — Wat drommel, denkt Japik, de zon die straks bij 't daele al wat lodderig scheen, glimt nou diep aen 't West, as 'en doffe rooje maen.

Geheel overeind gekomen, wrijft hij zich het water uit de oogen. — Wat er aan die oogen haperen mag? Maar neen, 't zijn de oogen niet. Toen hij in zee ging was het veel lichter dan nu; de horizon is heelemaal verdwenen; dikke dampwolken uit zee, stuiven over 't water en 't strand en voort naar de duinen.

Van de strandzijde klinkt een stem. Japik hoort alleen den nagalm der laatste woorden. 't Was de schelpvisscher dien men straks met zijn karretje heel in de verte heeft gezien, en nu deze plek voorbij rijdend, den jongen toeriep: dat 'et nou voor te baije te laet in den tijjd was, en, dat ie d'r uitkomme zou!

't Leek wel alsof 't nu buiten het water kouder werd dan er in. — Bons! Klats! zei weer een golf die Japik

totaal van de been smeed. — Toch zal hij nog even duiken. — Maar, — de schelpvisscher had gelijk; hij moet er nu uit. 't Weer was sinds een half uur ook een heeleboel veranderd.

Met een vaart van geweld kiest nu Japik het strand. Zoolang het water hem nog om de ooren spat gevoelt hij zich frisch, — ja bijzonder frisch — maar, lekker; doch, nu hij in dat naargeestige dampig half donker, op 't strand naar Pleuntje en zijn kleeren ziet, nu rilt hij; brrr!

Japik is een „badgast zonder 'anddoek!” — Als 't broeiend zomer is, dan maelt 'en mens er wat om! 't Droogt toch van zelf, en 't pekelnat verduurzaemt, zeit moeder. Maer nou! Nou ie Pleuntje en de kleeren niet ziet, jae nou wordt ie erg rillig. — Voor zich uit bemerkt hij niets, en rechts, en links, niemendal!

„Pleuntje! kind! Pleuntje! Waer ben je!?” roept Japik. En luider, gillend: „Aij!! Pleuntje!!!”

De schelpvisscher met zijn karretje, ofschoon reeds op verren afstand, en in de dampwolken die over 't strand rollen, geheel onzichtbaar, hij hoorde toch flauwtjes dat gillend geroep. Met den wind mee zou zijn antwoord wel verstaan worden:

„Je zussie is rechts 'et duin op'egaen; de kant van Terayde!" schreeuwt de schelpman.

Japik heeft het flauwtjes gehoord. — Maer de kleere; de kleere! zoo zucht hij en rilt geweldig. Langs zijn nat lichaam streken de steeds dichter en dichter wordende dampwolken, gezweept door een kouden, van oogenblik tot oogenblik Forscher opstekenden wind.

't Was een hopeloos rondturen voor den modernen Batavier. — Of Pleuntje hem een kool gestoofd en de kleeren misschien had meegenomen? Maar neen dät kon niet waar zijn. 't Aardige vrouwke was tot zulk een streck niet in staat. — Brrr! Ze moete bij 't begin van de Vaederlandsche geschiedenis hier te lande toch knappies taai zaijn 'eweest, denkt Japik half overluid. — Schouder-scheukend of de armen kletsend tegen 't natte lijf, loopt de jongen nu weer rechts en links, en als hij plotseling een groote dof roode bol, vlak vóór zich, ziet verdwijnen, dan bemerkt hij: in een verkeerde richting juist weer naar zee te hebben geloopen; dat hij de golven op strand zelfs niet meer zien kan, en — dat het een mist wordt als een plank zoo dik.

In hetzelfde oogenblik zich weer omwendend, en zoe-

kend en turend voor zich uit en terzij, loopt de arme Japik nu jammerlijk te dwalen op 't strand. 't Was een droeve toestand. Wat hem door 't hoofd vloog dat weet hij niet; maar hij hoorde den wind, en de zee; en dan ofschoon 't heelemaal verbeelding was, dan riep dominé, den 'eelen tayd — net as Zundag van den preekstoel d'r tussen: „Naekt en verdoemd siddert de zondaer voor God!” — Jae, nou begraijpt ie't, — alschoon ie met te baaije in zee toch zoo'n groot kwaed niet 'edaen 'eit!

Nochtans Japik was 'en kind van z'n vaeder, en hij ondervond nou aeiges wat dominé 'ezaeid 'ad. Maar toch, terwijl de kille luchtstroom zijn ongedekt lichaam gedurig deed rillen, en hij nog altijd her en derwaarts in het elastiesch luchtomhulsel naar zijn kleeren zocht, zei hij zachtjes zoo heel vertrouwend: Lieve 'Eertje as Uwe de mist 'en beetje wou optrekken? Och eventjies maer?

Inniger gebed was er zeker nooit opgezonden, maar Japik wist toch wel dat Onze Lieve 'Eertje niet altajd te 'ulp komt. As Ie 't doet is 't waijs'eid, en as Ie 't niet doet is 't ook waijs'eid, zei vaeder.

't Speet Japik toch dat èt nòu niet 'elpe mocht. 't Wier 'em zoo friemeljeus koud en aijzig; 'eel acrs as 'en uurtje

geleetje. 't Zou misschien maer 't best weze om niemeer te zoeken, en vierkant 'et duin op en er over, as 'en konajin naer moeders 'ol te jaegen! — Aij! — nou denkt ie weer aen Pleuntje. — Och, as 't lief schaepje, ook deur de mist verrast, aen 't dwaele in 't duin was 'erackt! Brrrr! dat denkbeeld maakt hem nog kouder. — Zóo, naakt, kan hij toch niet zoeken in 't duin; en....

Japik schrok; maar 't was met verrukking. Bij 't gedurig terzij zwenken en opschoppen met den voet, hebben zijn saamgetrokken toonen onverhoeds een zacht voorwerp beroerd. Met een kreet van blijdschap werpt hij zich aanstonds op de knieën: Ja, ja Lieve 'Eertje zoo vlak van nabij heeft hij 't heel best gezien: 't zijn de kleeren, zoo waarlijk de kleeren!

Bevend — almee van blijdschap — trekt Japik nu het klammig hemd over den natten bol; piept de armen in de mouwen, en, of het wat vreemd zat — ten achtersten voren misschien — hij maalt er niet om. Nooit zou hij gedacht hebben dat het aantrekken van een — zelfs vochtig hemdje, zoo'n zalig gevoel kon geven. 't Is hem alsof hij „bij moeder t'huis" kwam. 't Vochtig katoen klopt hij forsich tegen 't lijf. Zóo, nu fluks de broek, het

vest en 't boezeroentje aangetrokken. Wie weet hoe ze t'huis al in de onrustigheid over hem zitten. — Moeder zal vast de vissies al 'eschraept 'ebbe. 't Is of ie de pan al hoort sissen. Jae, jae, fluks is ie klaer; en dan, — dwars 'et duin door, zal ie de voeten wel gloeiend loope; 't zand was er straks nog warm; en zeker is't er nou nog 'eel aers as hier op 'et natte strand. — Zóo. Nou de pet.

Maar moet ie links of rechts, of vlak voor zich uit naar 't duin? Volgens den wind die Zuid-West was, moet hij rechts; maar, naar 't geraas van de zee meent hij, nu eens meer links en dan weer heel recht zijn koers te moeten nemen. — Wacht! Dat was 'en inval! Japik herinnert zich dat hij er toevallig op gelet heeft dat de klep van zijn pet met de punt naar 't duin lei. Ha! nu heeft hij 't gezien! — Mooi zoo! Nou staet ie recht tegenover 't duin, en 'eel in de verte dus ook tegenover moeders 'uisje. — Mooi zoo, leelijk ding! zegt Japik bijna overluid, terwijl hij met zijn oude pet de natte haren droogt: wie had 'edacht dat jaij nog ooit m'n kompas zoude weze! En nu voort, in een run, naar 't duin! De schoenen en kousen zal hij nu niet vinden,

en maar tot morgen achter de schutting laten. Voort!
Warm zal hij zich loopen, en de bakvisch, hij ruikt hem!

En van de plek waar Japik zich kleeedde, was hij een oogenblik later niet meer te zien. In een rechte lijn had hij koers naar 't duin en naar moeders erfjen gezet.

Toen kleine Pleuntje, omstreeks een half uur geleden weer 't duin had beklommen, verlangend om voor haar beestje alvast wat braamblaadjes te zoeken, toen heeft ze, heel boven gekomen, bij 't omkijken naar zee, wel zoo'n damp op 't water gezien, en de dalende zon zoo naar, zoo rood, zonder glans; maar, ze heeft er eigenlijk niet veel op gelet. Dat ze nu zoo veel hooger dan Japik stond, dát heeft haar meer getroffen, en ook, dat ze zoo ver van 'em af was — wel twee uren ver, zoo dacht ze, want ze kon Japik bijna niet meer zien.... Ja toch, nu zag ze zijn donkeren knikker weer.

Pleuntje heeft toen, klimmend en dalend, een poosje door zand en helm gestapt, gedurig rondziende naar dien

steen en jachtpaal van den Koning, maar zonder hem te ontwaren.

Japik had gezegd dat er, zelfs op het naaste duin bij zee, aan de binnen- of landzij, braamplantjes groeiden. Pleuntje ziet gedurig naar den grond: Als ze alvast een mooi struikje mocht vinden dan had ze dien heelen jachtpaal niet noodig en kon ze, zoo gauw als Japik kwam, aanstonds weer mee teruggaan.

Maar, — Pleuntje ziet op de helling aan den oostkant wel zand en helm, en allerlei bruine gele en grijze mosplantjes, en stekelige stronkjes met heel kleine blauwe prikblaadjes eraan, ja zelfs hier en daar een trosje bruine blaren die haar doen vermoeden dat ze het kunnen zijn, maar van die groote groene, zooals in 't bosch aan den Scheveningschen weg, neen, die ziet ze hier nergens.

Toen 't kleintje een geruimen tijd, steeds turend naar den grond, had af en aan gedwaald, en eindelijk opkeek, toen zag ze verwonderd rond; streek met haar mollige handje langs de oogen; en — Nee, 't ging niet weg! 't Was zoo donker, zoo melkachtig... zoo dik om haar heen. — Waar de rooie zon en de zee en het strand waren, dat zag ze niet; en op een heel kort

eindje van haar af, kon ze zelfs het duin met z'n helm niet meer zien.

„Jaepik! Jaepik, waer ben je!” riep het meisje angstig, en keek naar den kant waar ze meende dat de zee was.

Maar — antwoord kwam er niet, en, heel zeker wist Pleuntje ook niet waar ze de zee met 't strand moest zoeken, want de wind, waar ze ook niet opgelet had, was zachtjes aan vinnig opgestoken, en, — 't raesde rechts, en 't raesde links, en van oogenblik tot oogenblik werd ze dichter ingesloten door den grauwen nevel die met iedere seconde ook valer en donkerder werd.

Pleuntje werd bang. — Ze wou er uit!! — Zoo hard ze maar kon liep ze een heel eind voort, want vlak voor zich neer kon ze nog vrij goed zien, ofschoon het almeê steeds onbestemder en donkerder voor haar voet begon te worden. Maar of Pleuntje ook liep en zich keerde en wendde, als zij weer stilstaat, dan zit ze ook altijd weer in het dikke en grijze hol; en of ze angstig blaast en den mist met haar rociende armen en handjes te verdrijven tracht, het mag haar niet baten.

— Och! ze wordt zoo ijselijk bang! ze weet niet waar ze naar toe moet! Ze zit opgesloten!

„Jaepik! och Jaepik!“ krijgt ze in vreeselijken angst; maar — als Japik geen antwoord geeft, en ze telkens den dichten mist te ontvluchten tracht, maar zich ook telkens in een nog donkerder nevel gevangen ziet, dan slaat ze de handen voor de oogen en schreit:

„Moekie! Moekie! Lieve moekie!!“ En nogmaals rondziende angstig: „Ik wil er uit! Moekie! Vaeder! Jan! 'elpt, 'elpt! Ik bin zoo benauwd!“

Doch, of 't arme Pleuntje ook schreide en schreeuwde, er was niemand die haar hoorde of te hulp kwam! Met het toenemen der duisternis — door den ongewoon dichten mist vervroegd en verzwaard — groeit nog de vrees van het kleine meisje. Het angstzweet dat haar telkens is uitgebroken, wordt haar klam en kil op het lijf. Ze had in de laatste dagen, met dat warme weer, het borstrokje maar uitgelaten; en de October-wind die nu zoo vinnig blies, deed haar zeer, en ook gedurig klappertanden.

In haar hevigen angst, bijna niet wetend wat ze doet, nog altijd schreeuwend uit al haar macht, is Pleuntje weer verder geloopt — zooals zij meent, in de richting van het ouderlijk erf.

Wie geen vreemdeling in 't Vaderlandsch duin is, zal echter beseffen dat het kiezen van den juisten weg, ja zelfs het loopen bij zulk een weersgesteldheid, er de grootste moeilijkheden oplevert. Zonder vaste voetpaden; hier het gladde mos op de glooiing; ginds het afgebrokkeld duin, met een tamelijk stijle zandvlakte naar beneden; de ontelbare konijnenholen, waar de voet — en het kleine voetje vooral — zoo licht in verdwaalt; die golvende duinen met hun snelle wendingen en kleine ravijnen, soms ook met de vierkanten uitgediepte aardappelkampen omlaag, en niet het minst de knoestige stekelplantjes die zich met de lage braambessenstruikjes en duinwortels tot een gevaarlijk netwerk vlechten, die golvende duinen, — hoe schoon ook van lijnen en kleuren bij 't vriendelijk blinken der najaarszon, ze zijn voor het vluchtende meisje thans een vormlooze baaierd vol sarrende grimmige sproken.

— Ja, óók vol grimmige sproken!

O, wat beteekenden de reeds geleden vrees en smart bij den doodsangst die de arme kleine nú gillende voortjaagt! — Zooeven heeft ze den boeman gezien, den leelijken boeman van 't duin, die de stoute kinders

opneemt en dooddrukt, en, — ver weggooit in zee. Ja, ze weet het zeker dat ze hem is voorbijgeloopen; hij stond zoo recht als een kaars in de hoogte; en als hij haar gezien heeft, dan loopt hij haar na, en zal haar pakken. En, — dan ziet ze moeder en vader, en den bakker, en Jan, en de andere broers, en Truuske en ook Japik nooit weerom, en dan blijft het altijd nacht, akelig donkere nacht, omdat ze zoo stilletjes wegliep zonder te vragen.

„O Jaepik! Jaepik!!” krijt ze nog eens met heesch geluid, terwijl ze ijlings voortjaagt. Doch zie, als ze plotseling voor een donkere struikmassa een weinig terzij wijkt, dan bevindt ze zich terzelfdertijd op den uitersten ondermijnden zoom van een hoogen duin. Onbewust van het gevaar waarin ze verkeert, doet het angstig voortsnellende kind nog een schrede; en — haar linkervoetje glijdt weg, en haar evenwicht verliezend, de handjes eensklaps naar het verraderlijk duin gestrekt, smakt ze met een gil naar beneden, en valt meer dan vijftien voet diep tusschen stronken van zilverpopels, en klissen en distels, aan den zoom van een kronkelend karspoor terneer.

Of een ramp niet dikwijls een zegen zou zijn?

Het angstig jagende meisje, in den donkeren nevel steeds verder van het ouderlijk erf gedwaald, lag daar nu, bedwelmd door den plotselijken val geheel onbewust van 't geen haar nog een oogenblik te voren schier ten doode toe heeft beangst. — Maar toch, ze ligt er geheel verlaten, en ja, misschien zelfs gekwetst; en, of het hooge ontrouwe duin haar ook voor den steeds feller blazenden wind beschut, de nacht zal guur zijn, en niemand zal haar zoeken op deze plaats, want hoor, de klitsen schuren wel langs haar kleedje, en de laatste popelblaren klepp'ren wel eer ze wegstuiven in den dikken mist, en ook het eigenaardig gezucht van het wuivende helm met het gekraak en geknars van schrijnende wortels in 't zand, wordt er vernomen, maar, roerloos ligt het arme Pleuntje, geen geluid komt er over haar lipjes, en zelfs haar ademhaling smoort weg in de dorre blaren van de braambezenstruik.

En terwijl zij daar ligt, misschien wel erger gekwetst of geschokt dan haar tamelijk rustige ademhaling doet vermoeden; terwijl er misschien ten spoedigste hulp wordt vereischt, is haar niemand, niemand nabij!

Nochtans luister; daarboven op 't duin wordt een voetstap vernomen, zoodat het haas en konijn, in hun onderaardsche holen, de lepels spitsen. Of het de leelijke boeman is dien Pleuntje straks heeft gezien, „aldat z'ëm toch niet goed heeft 'ezien,” — 't is ook nu niet te onderscheiden. — Wat den boeman betreft, mogelijk zelfs had het angstig jagende kind den onbeweeglijk rechtstaanden jachtpaal, met een oogwenk in den nevel bemerkt en dien voor haar schrikbeeld gehouden. Maar — wie het is die daar haastig en toch voorzichtig in de hoogte voortgaat, 't is op geen schrede afstand te onderkennen. Een grommend woord komt er gedurig over zijne lippen, doch, of 't een uiting van vrees of wel een zelfverwijt is, 't wordt evenmin verstaan.

Ofschoon de voetganger een welbekende in 't duin moet wezen, ook hij zal het spoor zijn bijster geraakt. Voor weinige seconden vernam hij uit deze richting een scherp geluid 't welk veel overeenkomst met een gillende kinderstem had. Vrees kent hij niet, en 't is juist daarom dat hij naar deze zij zijn schreden richt, want 't zal dâar zeker — zoo meent hij — de zandweg zijn, het kar-spoor zoo lang reeds vruchteloos door hem gezocht.

En, hoewel altijd voorzichtig, stapt hij nu sneller voort, en nadert al meer en meer de gevaarlijke plek waar kleine Pleuntje naar beneden stortte.

Door het mee wegzinken van het strook duingrond onder haar voeten, is er het gladde pad op het hooge duin — indien het een pad mag genoemd worden — nog smaller geworden. Bij 't voortgaan scherp luisterend, somwijlen met zijn stok of eenig voorwerp den weg verkennend, komt de dwalende nu al meer en meer de plek nabij waar 't gevaar van een mistred, na Pleuntje's val, nog zooveel grooter werd. De loshangende wortels van kruiden en helm, zwiepen onder den tamelijk zwaren voetstap op 't zoo gevoelige mostapijt, boven 't reeds wegzakkende zand, doch, onbewust van 't onheil dat hier gebeurde en ook van 't gevaar waarin hij nu zelf verkeert, blijft de voet, ofschoon op geen spannebreed van den uitersten zoom verwijderd, toch op vasten bodem, en 't gedreun der voetstappen sterft weg; de opgeschrikte hazen en konijnen leggen zich weer rustig in hun leger neer; 't geluid der morrende stem, noch het geklikklak van 't geen de voorbijganger met zich draagt, wordt meer vernomen, en Pleuntje ligt daar

beneden, weer even verlaten in de struiken nabij het karspoor, terwijl de mist ondoordringbaar blijft en de wind al kouder en vinniger wordt.

't Was omstreeks een half uur vroeger, en ook nog een weinig lichter, toen Japik Mol in een rechte lijn zijn koers naar moeders erf koos.

Op goed geluk liep hij, en, of hij bij 't op en afgaan der duinen ook somwijlen struikelde, ja zelfs een paar maal viel, al ras had hij zich weer opgericht en liep weer voort, in zijn verbeelding het oog op de dampende schouw gericht, waaronder de bakvisch al siste en zoo heerlijk rook.

Maar eensklaps stond hij stil. 't Bloed vloog hem met geweld naar het hoofd.

„Wel deksels!” riep hij overluid: „Domme schol, hoe kon je 't vergeten!” — Maar nee, vergeten had hij kleine Pleuntje toch waarlijk niet. — Hoe 't kwam kon hij zich zelf niet verklaren, maar of 't ook bijna onmogelijk was: hij heeft ze thuis allemaal om de tafel zien zitten, en de

visch in 't midden er op, lichtbruin gebakken; en vader met een ouden afgesneden zuid-wester voor de oogen; en — Pleuntje tusschen vader en moeder in, vlak tegen hem over. — Ja, dat heeft hij gedurig onder 't loopen gezien. Maar — domme schol! hoe kon hij een oogenblik denken dat Pleuntje alleen naar 't kleine huisje van visscher Mol zou zijn gegaan, wel tien minuten verder dan het groote erf van haar vader; gesteld zelfs dat ze, met zoo'n mist, den weg er naar toe had kunnen vinden! — De schelpvisscher had straks gezegd, dat zij rechts, het duin was opgelopen, en immers dat was de verkeerde richting. En, — als zij, zoekend naar de bramen, evenals hij door den nevel overvallen, eens in 't gansch verlaten onmetelijk duin aan 't dwalen was geraakt! — Lieve 'Fertje, dacht Japik, terwijl hij onwillekeurig reeds zijn schreden naar de rechterzij richtte, en, scherp luisterend, het hoofd vooroverboog: Wat 'eb ik begonne om 't klacintje mee te neme, als ik niet op d'r passe kon! Baes Mook en z'n vrouw zulle raedeloos weze as ze niet thuis komt met zoo'n aekelig weer!

Tien, twintig, dertig malen roept hij nu 't kind bij haar naam, steeds luider en luider; maar, zonder ant-

woord te bekomen. Met de overtuiging dat hij, om Pleuntje te vinden, rechts moet aanhouden, is het natuurlijk dat Japik van lieverlede veel te veel zijwaarts afdwaalt, want in 't duister loopt men slechts zelden een rechte lijn. De jongen bemerkte het niet, doch, nu hij van den kant waar hij meent het gebruis der zee te hooren, een doffen slag van den dorpstoren verneemt, nu wendt hij zich naar de andere zij, en luistert weer, en keert zich naar den windhoek en — meent toch zeker dat dáer de zee is.

— Ik zal me vergist 'ebbe, denkt Japik: 't zal geen klokslag van den toren, maer iets aers, misschien wel 'et seinschot van 'en schip zaijn 'eweest.

Zich nogmaals omwendend, gelooft Japik nu zeker dat de wind heelemaal is omgeloopen, of als een tol in de rondte draait, want, dáar in die richting is toch de zee...? Of... links...? Nee... Ja... Och lieve 'Eertje — nu begrijpt hij er niets meer van!

Japik's angst evenaart op dit oogenblik dien van Pleuntje toen ze den boeman meende te zien. Ofschoon hij geen kniesoor is, de tranen springen hem in de oogen: In plaats van 't lieve kleintje te kunnen zoeken, weet hij nu

volstrekt niet eens te bepalen in welke richting zijns ouders woning ligt, ja, 't is zelfs zeer wel mogelijk dat hij, recht doorgaande, weer op 't strand terecht komt of, heelemaal in de duinen zal verdwalen. Maar, even met de hand langs die „kinderachtige” ooggen wrijvend, en ook zichzelf bedwingend, om niet moedeloos neer te vallen in 't duin, scherpt hij nóg eens de ooren; doet eenige schreden vooruit in de richting die hem ter opsporing van het meisje de rechte schijnt, en als hij nog een klein eind verder gekomen, bijna vlak voor zijn voet een donkere massa ontwaart, dan roept hij plotseling in blijde verrukking:

„Zeg Pleuntje ben jaij daer!?”

Maar er kwam geen antwoord. Japik deed ontsteld een schrede achteruit. De donkere massa rees eensklaps overeind, en werd heel groot, en 't was een monster, op handen en voeten. — Maar neen, Japik vreest geen boeman, en angst voor spoken kent geen jongen als hij, die zelfs al mee tot Itland 'eweest is; nee zekerlijk niet!

Nu Japik bovendien de rustige beweging van het monster bemerkt, en het langwerpig gelaat met diep

zuchtend of snuivend geluid, uit den donkeren nevel zijn hand ziet naderen, nu zegt hij:

„Ei! ben jaij Hans, de grauwe bles van Bruijnse misschien? 'En ezel ben je, da's zeker! — Wel mannetje, je zoudt 'en mens doen schrikke;” vervolgt Japik terwijl hij het dier langs kop en hals streelt: „Maer 't is je vergeven. Je bent tegenwoordig snachts óók niet meer voor je plezier in 't duin, en vooral niet als je geen hand voor oogen zien kunt. — Maer, zoo kwaed as ikke, 'eb jaij 'et toch niet! Jaij zit zeker aen 'en lang touw, — jae ik voel 'et — en zoo kun jaij niet dwaele; maer ik! lieve 'Eertje, ik dwael 'k weet niet hoe; en Pleuntje zoek ik, en — och! of ik 'ier baij je stae wat 'elpt 'et! Als je me den weg waijze kon! Maer, wát 'eb ik aen jou! jaij bent 'en lang-oor, arm dier! en ik....!”

Hans of grauw, of hoe hij heeten mocht, snuifde op dit oogenblik geweldig, en 't was Japik alsof dat snuivend gezocht hem toeriep:

— En jaij, jaij bent 'en ezel!

— 'En ezel!? Nu ja, dat was hij, want een ezel is zoo dom niet, al is hij geduldig; en juist op dat oogen-

blik kwam Japik een glans van verrukking op 't gelaat, want — — „wacht erracis eve!”

Geheel in 't onzekere of hij rechts of links moest gaan, en daarom vooral het dwaze inziende om Pleuntje nog langer te zoeken, terwijl het toch mogelijk was dat zij, den mist ziende opkomen, nog bijtijds haar ouders woning bereikt had, was er niets beters te doen dan zoo spoedig mogelijk zelf uit 't duin te geraken, en bij Pleuntje's ouders aan te kloppen, om — als 't kleintje er niet was, daar inlichting te geven, en voorts met lantaarns en „alleman” niet te rusten eer men haar gevonden had.

En zie, Hans — de ezel — zou hem den weg wijzen!! Ja, dat was 'en inval! Als hij Hans van zijn touw losmaakte, voorts op z'n rug ging zitten, en dan: Ey, 'ot! naer stal! riep, dan zou Hans zijn weg wel vinden, want hun pad dat ruiken ze zelfs in 't donker; — Japik is er heel zeker van.

En slechts weinig seconden later, zat Japik op Hans z'n rug; en riep: „Ey, 'ot! naer stal toe!”

En Hans had geen haast, maar zette zich toch in beweging, en liep, langzaam — Japik zou zweren, den verkeerden weg, doch Hans moest het nu maar weten!

— Pas-op! 't had er veel van dat Japik hem over den kop zou glijden, zoo stijl als het nu naar beneden ging; maar, aan het touw dat hij Hans om den hals heeft gewonden, houdt hij zich ter dege vast. — Bons! daar stoot zijn knie tegen een kluit of stronk. — Nú weer moet hij zijn evenwicht naar voren bewaren, want Hans schijnt te klimmen; en . . .

Japik schrok geweldig: „Ho!” riep hij, en rukte aan het touw, om grauwtje te doen stilstaan. — Hans echter zou aan dat bevel niet voldoen. Maar Japik kon toch niet doorrijden. — Een akelig kermend geluid heeft hij ter rechterzijde vernomen. IJlings van den ezel gesprongen, en het dier, bij het touw, tot stilstaan dwingend, roept hij nu, doch niet zonder eenige zelfoverwinning: of daar iemand is die een ongeluk kreeg?

Eerst komt er geen antwoord, doch na een luider herhaald geroep van den jongen, klinkt het akelig uit de diepte:

„O God! 'Elp! O God!”

Japik deed een paar schreden naar dien kant — terwijl hij intusschen het touw goed vasthield, want Hans mocht hem niet ontloopen. Doch hoe hij ook tuurde, op geen voet breedte kon hij zelfs den grond bemerken. Maar,

ofschoon de oogen dan ook geen dienst deden, het minst gewaardeerde zintuig, de reuk, bracht den jongen al spoedig tot de zekerheid van 't geen hier gebeurd was en ook van de plek waar hij zich bevond.

Ten tijde der handeling van deze vertelling, was het den armen vergund in het heerlijk duin, ja zelfs zeer in de nabijheid van dorp en rijweg, kuilen te houden, die ten allen tijde, maar vooral in de heete zomermaanden een waren pestwalm verspreidden. Wat er uit de schamele visscherswoning in die kuilen werd bijeengegaard.... 't moest strekken tot bemesting der aardappelkampjes in de kleine duinvalleiën.

„Nietwaar, 't zou ook al te hard zijn, om ter wille der algemeene gezondheid, den arme zijn privaat typhus- en cholera-fabriekje te misgunnen;” zei destijds een wandelaar.

Hoe 't zij, naast een welbekenden zandweg waarop Japik door Hans was gebracht, en even achter den berm er neven, daar ligt in de laagte een aardappelenkamp, en bevindt zich ook een groote kuil, die door de zware regens der voorlaatste dagen, tot een grooten afzichtelijken plas is geworden.

Japik twijfelt er niet aan, of iemand die, evenals hij door den mist verdwaalde, moet in dien kolk zijn geraakt, en, dewijl hij nú niets meer hoort, zoo roept hij nogmaals uit al zijn macht:

„Zeg, — is daer iemand in 'en kuul 'evalle?”

„'Elp! of ik sterf!” klinkt het nu weder op akeligen toon.

Japik werd er wee van om 't hart; maar, 't heeft hem toch mede nóg eens gerustgesteld; immers die stem kon de stem van 't lieve Pleuntje niet zijn. — Maar helpen!? — Als je niemand en niemendal ziet, en alleen op 't geluid moet afgaan; en dan zonder een stok of eenig ander voorwerp 't welk naar omlaag kan worden gestoken!

Hoor, — een herhaald en angstverwekkend: O God! klinkt nu zóo akelig luid, dat Japik, die toch al zoo raar en zoo koud was, er inwendig van huivert. Maar dan; eensklaps doortintelt hem een ander gevoel. Een dankbaar: Ah! komt hem over de lippen. Waarlijk onze Lieve Heertje heeft hem Hans niet voor niemendal doen vinden: Dat lange touw zal nu uitstekend van pas komen!

En in 't zelfde oogenblik heeft Japik van langooers hals

het touw reeds losgewonden: „Oh! Grauw! Stilstaen, 'oorie!”

— Maar, als Hans dan eens wegliep! — En, zal Japik, zonder eenige hulp, sterk genoeg zijn, om een zwaar volwassen mensch uit zoo'n moddersop te trekken!? 't Is tien tegen één dat de drenkeling, indien hij wat erg in de klem is geraakt, eerder hém naar beneden dan hij den ander naar boven zal halen!

Intusschen, nog eer Japik den langoor loslaat, zegt hij weer luid met verruiming: „Te deksel 'Ans, way benne beschoren om mekaer te 'elpen! Als ik 'en boom of 'en stronk zag dan liet ik je gaen, maer nou, wacht, jaij bent toch wat meer mans as ik. Ziezoo, dat eind touw gaet om je laiïf, en wat ik alleen niet kan trekke dat trekke we saem. Voorzichtig; zoo, nog 'en stap naer deze kant toe!” — En dan luid roepend: „Ei man, als je'n touw kunt pakken . . . ? Toe schreeuw nog erraies, dat ik weet waer je ben.”

't Was jammer dat duisternis en mist het tafreel aan den berm onzichtbaar maakten. De wind hilde wel grimmig, en de dikwijls ruwe angstkreten van den drenkeling, die inderdaad al vrij spoedig het touw heeft

kunnen grijpen, waren wel zeer onwelluidend, maar, toch zou het aardig zijn geweest te zien hoe Japik, ten deele onder langoors buik, bijna plat op den rug liggend, met opgetrokken knieën, en de hielen van zijn — nog altijd bloote voeten diep in 't zand, het touw vasthield, en trok uit al zijn macht, en hoe Hans, over dwars, verwrongen, met scheeven hals, zich scherp zette, waarschijnlijk niet begrijpend waarom hij rechts zoo allervreeselijkst „geladen” werd.

En geen twintig schreden van die plek, juist tusschen het goede, door Hans gevolgde spoor, en dat hetwelk in de hoogte, den grommenden voorbijganger wat vroeger naar den rand van dien poel in de diepte heeft gevoerd, juist in het midden dier beide wegen, ligt kleine Pleuntje nog steeds in dezelfde houding bewusteloos neer.

Bewusteloos, ja, maar toch ze droomt:

— Bibberend zit ze neer op moeders stoof bij de vuurplaat, en als ze even heeft omgezien naar Jan en Japik, en naar al de jongens die buiten een bad nemen, — in een zee die binnen een dichte kamer van mist is, — dan staat daar, in den hock van den schoorsteen, de

akelige boeman van 't duin; en in zijn hand — als een vogelklaus — heeft hij Truus, het arme konijntje; en de boeman — dien je eigenlijk niet zien kunt — houdt het spartelend beestje vlak boven 't vuur, en martelt hem, en laat het zieke pootje sissend schroeien in de hooge vlam. — En angstig en akelig pijnlijk kijkt Truuske haar aan; en Pleuntje wil den boeman aanvliegen, of tenminste zijn vogelklaus vatten; maar ach, ze is te stijf en te kil om zich op te richten. En schreeuwen wil ze: Leelijkert, laet los! maar ze kan geen geluid geven. — En de vreeselijke klaus duwt het arme diertje nu heelmaal in 't vuur, en haalt er hem gloeiend weer uit; en akelig gilt hij en lacht hij, en — hevig rillend schrikt Pleuntje wakker.

Maar ofschoon ze ontwaakte, het kleine meisje weet nog niet wát er gebeurd is. Haar hoofdje dreigt te bersten, en nog altijd hoort ze het vreeselijk gelach van den boeman — precies... precies alsof er een strand-ezel heel dichtbij aan 't balken is.

Weinige oogenblikken te voren heeft Japik, of hij wilde of niet, het touw moeten loslaten, want het ging hem als een rasp door de handen; en grauwtje die nog nooit zoo'n striemenden buiksingel om 't lijf had, was eensklaps zoo krachtig naar den poelkant getrokken dat hij misschien op den drenkeling zou gestort zijn, ware het vluchtig toegeknoopte touw niet juist losgeschoten zoodat Hans, met een terugwerkenden schok, behouden aan wal bleef.

Haastig willende opspringen heeft Japik nu echter — zonder eenig boos opzet van grauwtje, een hoefslag tegen 't hoofd gekregen, zoodat het hem eensklaps groen en geel voor de oogen is geworden. Doch, of de plotselinge slag, na die al te groote inspanning, hem een oogenblik heeft bedwelmd, een luid gebalk van zijn viervoetigen helper — die waarschijnlijk daarmee zijn vreugd over de herkrege vrijheid moest vieren — heeft hem ook aanstonds tot zijn bezinning teruggebracht, en, snel overeind gekomen, en begeerig te weten of zijn hulp den drenkeling heeft gebaat, roept hij, ofschoon met wat pijnlijke stem:

„Ben je d'r uit!? Zeg ben je d'r uit!?”

Maar er komt geen antwoord. Japik roept nog eens; doch alweer blijft het stil; en niet wetend wat hij er van denken moet, ernstig beducht dat de drenkeling bij 't losschieten van het touw weer achterover gestort en nu heelemaal verloren zal zijn, luistert hij zoo scherp mogelijk, en

Eensklaps brengt Japik de beide handen als gehoorwekkers, aan 't hoofd. Achter zich, in een schuine richting, heeft hij een zeer vreemdsoortig geluid vernomen.

— Goeje 'Eertje! 't is een klagend geschrei. Van het haas of konijn of eenig ander dier kan het niet wezen. — Nee, 'oor, 't is 'et schreie van 'en kind! — Jac, jac, van 'en kind; van Pleuntje misschien!

Overstelpst van verrassing blijft Japik nog eenige seconden als genageld aan die plaats er luisterend staan, maar dan, zonder meer aan den drenkeling noch aan Hans te denken, vliegt hij den donkeren nevel in, en bereikt, ofschoon niet zonder hindernissen, de plek waar steeds duidelijker dat kinderschreien en het klagend geroep van: Moekie, och Moekie! vernomen wordt.

Nu Japik de plaats is genaderd waar Pleuntje werkelijk nog steeds naast de stompen der zilverpopels met haar

gezichtje bij de dorre klissen en bramen ligt, nu roept hij: „Pleuntjie! liefjie! ben jaij 'et?”

Het meisje door die stem zoo wonderlijk getroffen, maar nóg niet beseffend wat er gebeurd is en waar ze zich bevindt, staakt echter terstond haar droevig schreien; richt zich een weinig overeind, en zegt: „Jaepik, Jaepik! O, neem me toch mee!”

— Och Gossie! Japik had de tranen in de oogen van plezier.

„Pleuntjie, m'n 'artlappie!” roept hij in vervoering van blijdschap: „Ik dacht dat je mogelijk thuis zou zijn. Je 'ad dood kunne weze! Gevalle of 'estikt! Och Lieve 'Eertje wat 'eluk dat ik je vind! Kom gauw, polleke, geef me je 'andjes maer 'ier. We gaene nou sacm! Grauw staet 'ier 'eel dichte baij. Kom liefjie! Wacht, ik zal je wel 'elpen!”

Kleine Pleuntje wist nóg niet waar ze was; maar nee, opstaen kon ze niet, want — de boeman had haar bij 't beentje vast.

„De boeman? Kom Pleuntjie, allemael laerie! Wacht, ik zal je wel optillen; ik zal”

Een luid gegil van het kind brak echter zijn woorden

af. Of zij bij 't vallen misschien een harer ledematen te ernstig bezeerde, of wel dat de vreemde houding waarin ze, bij zoo'n schralen wind, op den vochtigen bodem heeft gelegen, haar zoo pijnlijk aandeed, zij schreeuwde steeds luider, en riep gedurig: dat ze naer 'uis wou, en dat ze zoo'n pijn 'ad!

Japik wist niet wat hij doen moest, want toen hij haar opbeuren wilde, toen schreeuwde Pleuntje nog luider. Intusschen 't sprak van zelf dat hij 't kleintje hier geen oogenblik langer alleen kon laten, en ofschoon Pleuntje's gekrijt hem werkelijk zeer deed, zoo spande hij toch al zijn krachten in, en had zijn kostbare vondst dan ook al spoedig van den grond getild, en, — terwijl hij haar nu op zijn armen droeg en haar stevig vasthield, deed hij zeer voorzichtig een paar passen terzij, om zodoende zonder vallen op den zandweg te komen.

Maar of hij ook sterk genoeg was om aan boord „manswerk” te verrichten, het aardige dikkertje, op dien ongewissen weg, zoo op de armen te dragen, dát was boven zijn macht. Toen Japik het op een andere manier wilde probeeren, en Pleuntje even op den grond deed staan, toen scheen het wel dat de pijn al wat minder geworden,

en 't bewustzijn geheel was teruggekeerd, want onstuimig drong ze zich tegen den jongen aan, en terwijl ze hem zoover als haar handjes reikten omvatte, riep ze schreiend en snikkend:

„Nee Japik, nee, niet weggaen! Ik wil niet alleen blaijve. Japik, lieve Japik!”

— Japik, lieve Japik! — Toen de jongen die woorden, met dat angstige stemmetje in de ooren trilden, toen heeft hij, al zijn krachten inspannend, kleine Pleuntje nogmaals van den grond getild, en — ook weder haar jagend hartje aan zijn borst voelen kloppen. --- 't Was een heele toer dat dragen, vooral dewijl hij nu de handen niet vrij had. Doch, met den voet het karspoor tastend, en langzaam voorttredend, rekende hij zijn viervoetigen vriend al spoedig te zullen bereiken en dan 't kleintje op langoors rug te zetten, om verder, door 't instinct van Hans geleid, al spoedig misschien op den straatweg of in 't dorp te zullen uitkomen.

Nochtans, toen Japik de plek is genaderd waar hij Hans dacht te vinden, — toen was er van grauwtje geen haar meer te tasten. Zeker moest Hans, — na het losgaan van het touw, in volle vrijheid gekomen — den weg naar

zijn erf of, minder onzeker van zijn pad misschien, de grazige plekjes in 't duin weer hebben opgezocht. Hoe 't zij, Japik heeft het toen bitter benauwd gekregen. Om Pleuntje nog langer zoo vooruit op zijn armen te dragen, 't was boven zijn kracht. Loopen kon en wilde ze niet; en, met haar op deze plek te blijven, 't was al te akelig; immers de persoon om wiens leven te redden hij zich zooveel moeite en inspanning had getroost, moest — juist beneden den berm, — in den poel teruggevallen en vermoedelijk gestikt zijn, want, niet het minste geluid werd er nu meer vernomen. — O! 't was griezelig, maar toch — heel gelukkig dat Pleuntje er niets van wist.

— En wat nu te doen!?

Tot overmaat van ramp heeft Japik bij 'tschoppen en rondtasten met den voet, niets meer van het touw bemerkt 't welk hij misschien had kunnen gebruiken om 't kleintje gemakkelijker te dragen, en tevens de handen vrij te houden. — Maar toch, daar heeft hij weer een inval gekregen.

„Jae Pleuntje, jaewel, je mot toch racis eventjies staen...! jaewel!” — Och Heere wat ze zich weer vast

aan zijn kniën drong! en hem omvatte! en met haar schreiend stemmetje riep:

„Nee Jaepik; baij me blaijve! Niet weggaen! Jaepik, lieve Jaepik!”

Maar Pleuntje moest toch eventjes geduld hebben. Japik deed zijn buis uit. — Als hij de mouwen samenknoot en 't buis dan over den schouder trekt, zoodat Pleuntje er een steunsel aan heeft wanneer hij haar op den rug neemt, dan kan hij haar gemakkelijk dragen, en heeft zij geen gevaar, zelfs niet als hij, steeds met de handen vooruittastend, haar geheel zal moeten loslaten.

En weinige minuten later zat Pleuntje op Japik's rug met de handjes vast om zijn hals geklemd, en werkelijk door het saamgeknootte buis een weinig gesteund.

En ze schreide niet meer, ofschoon ze nog gedurig een kleinen nasnik deed hooren. Maar, vallen zou ze niet, want behalve de armpjes stijf om zijn hals — soms haast benauwend — hield Pleuntje ook de beentjes vast om Japik's midden geklemd: Och, ze was zoo bang dat ze hem nóg eens kwijtraken zou!

En terwijl hij nu langzaam, uiterst voorzichtig voortging, maar de koude wind hem nog scherper aandeed

dewijl hij zijn buis moest missen, zoo gevoelde Japik toch ook iets warm; ja, het gleed hem voortdurend met kleine tusschenpoozen langs den hals, en — als hij het hoofd een weinig naar achteren keerde, dan streek het ook zacht, heel zacht langs zijn wang. — 't Was Pleuntje's adem! — En, of de wind dan al sneed tegen de borst, in die borst was het ook nog warm; en al hijgt Japik bij wijlen zoo'n beetje naar zijn adem, 't is toch zoet dat hij 't liefje zoo wegdragen mag, uit het kille verlaten duin, en uit zoo'n dikken verkleumenden mist.

Maar, of 't al een zandweg was waarop de jongen zich met zijn lieven last bewoog, er kwam geen eind aan dien weg.

Dood vermoeid, na zooveel inspanning boven zijn krachten, begon Japik nu al spoedig zoo raar te knikken in de kniën, en had een paar maal de grootste moeite, om zich — bij 't onverwacht hooger of lager stappen, goed op de been te houden, totdat hij eindelijk zoo vreemd, zoo wonderlijk werd, en — met zijn nu in slaap gewiegd last, schier onbewust terneerzank op den zandigen berm.

En wat er toen verder gebeurde, dat weet hij niet recht. — Van tijd tot tijd heeft hij het loeien van den storm gehoord, en allerlei geschuif en gekraak en gezucht. En een kou heeft hem doen rillen alsof hij zich baadde in golven van ijs.

En hoe lang die kou geduurd heeft dat kan hij niet zeggen; maar — telkens heeft hij langs zijn hals of wang toch weer een warm zuchtje gevoeld; en, hij wist heel goed dat het de adem van Pleuntje was, want al lag ze ook rustig, terwijl ze door zijn lichaam, gelukkig een weinig tegen den nijdigen wind werd beschut, toch klonk het gedurig uit haar mondje, als een fluit van het orgel uit de kerk: „Niet weggaen Jaepik! Lieve Jaepik!”

Maar Japik's hoofd deed zeer. En — toen hij niet zien kon, toen zag hij toch — — — — ja, het licht eener lantaarn. — — En, er werd hard, heel hard gepraat. Maar, wie er geweest zijn dat weet hij niet, want zijn oogleden waren stijf. — En eensklaps heeft het toen vreeselijk gedreund in zijn hoofd, alsof Hans hem gedurig alweer met den poot in het aangezicht stiet. En de ooren, die heelemaal weg waren geweest, hebben gegloeid. —

En: — Rakker! dát heeft hij gehoord; — anders niets.
Ja toch, Pleuntje, 't aardige bekkie nogmaals schreiend:
„Jaepik, niet weggaen! Lieve Jaepik!”

Toen Japik Mol den volgenden morgen slaapdrongen en soesig wakker werd, toen wist hij in den beginne volstrekt niet wat er gebeurd was sedert hij gisteren middag naar 't strand ging.

Doch — al heel spoedig rondom wakker geworden, herinnerde hij zich weer alles; en 't allereerst dacht hij aan.... zijn schoenen en kousen, die immers bij 't heengaan, in de kleine holte onder de schutting van Duinoord werden verborgen.

— Als ze er niet meer waren! denkt Japik, maar ook in 't zelfde oogenblik denkt hij — aan Pleuntje! En toen aan Hans; en aan den man in den kuil; en — — — weer aan Pleuntje!

Japik stak nu het hoofd haastig buiten de bedstee, om heel zeker te zijn dat hij niet meer, zooals den

ganschen nacht en ook nog zoo-even, rondom in dien dichten mist zat.

— Maer nee, nee, Lieve 'Eertje, Goddank; kaijk maer, hij kan alles weer zien; kaijk, alles precies!

Ofschoon Japik nog wel zoo'n vreemd gekneusd gevoel in de leden had, zoo was hij toch in een oogenblik het bed uit en in de kleeren.

— 't Moet veel later zijn dan hij gedacht heeft. Hoor, de dorpsklok slaat buiten al elf!

En 't was zoo. — Vader Mol is dan ook al lang weer op 't strand om te helpen z'n pinkie te klaare; maar moeder, moeder is t'huis, en zit in het armoedige keukenvertrekje; en stookt het vuur voor den middagpot, en gooit klein Janussie in zijn tafelstoel den teenen ramme-laar toe, juist op het oogenblik dat Janussie kraait, omdat ie Japik ziet binnenkomen.

Moeder kijkt op en zegt: „Zoo ben jaij daer!”

— Van 't geen er bij vader en bij Pleuntje's ouders voor den ondeugenden waemes in 't zout laeit, zal moeder maer zwaijge; — — — „die 'aering motte ze zelf maer kaeke!” Toch wil ze Japik voor d'r aeiges zegge, dat ie 'en onrustig'acid van 'en kaebel-lang het 'emaekt, en —

dat z'n 'eele baetje kapot is; de mouw d'r af! en: „Kom is hier bengel!? — Waerom bleef je zoo uit, en waerom kwam je niet t'huus 'eh!? Om de mist 'eh!? Och stakker, ik was zoo benauwd!” En vrouw Mol trok Japik met een ruk naar zich toe, en kuste hem, en gaf hem toen een stomp; en — kuste hem toch nog eens.

En Japik zei:

„Heb-ie gister aevend bakvissies 'egete?”

Moeder Kee lachte. Wat ze uit de kleine broodkast schaften kon, dat kwam voor den dag; en ook zette ze twee kouwe vissies voor „den rekel” neer. Maar — vader behoefde er niets van te weten; „begraijp ie, geen spier!”

Geen half uur later stond Japik bij de woning van Jan Schook, Pleuntje's vader.

Schook was een heel ander man dan vader Mol, „die maer 'en simpele visserman was.” Schook had aandeelen in pinken, en een bokkinghang; 't was 'en man met 'en graet!

Aan de woning zelve durfde Japik niet komen. Hij stond bij de deur van den bokkinghang, en keek om den hoek, ofschoon hij voor den damp der haringrookerij

de oogen dichtknijpen moest. 't Is hem alsof hij weer in den mist zag; want zooeven heeft Saar, die visch zat te rijgen, gezegd: dat het met Pleuntje aekelig naer en lang niet best was.

Toen Japik wat later, achter de hoog opgestapelde haringtonnen verscholen, naar Schook's huis stond te kijken, hopeno dat er iemand naar buiten komen en hem gunstiger tijding van 't lieve Pleuntje zou geven, toen is hij, na geruimen tijd wachtoens, op 't hevigst geschrokken:

Zie, Pleuntje's vader kwam z'n huis uit. — Zonder Japik te bemerken ging hij de tonnen voorbij.

Schook keek somber.

Slechts een oogenblik heeft Japik's strijd geduurd. Hij is den man terzij getreden.

„Baes Schook, och zeg, 'oe gaet 'et met Pleuntje?”

„Wat! Wie! Ben jaij daer! Rekel! Durf jaij nog 'ier komme, zeg!”

Japik weet niet wat Schook nog meer heeft geraasd, want, met een suizing in 't hoofd, is hij ijlings naar huis gevlogen.

Maar, nog dienzelfden avond, stond hij toch alweer bij

het hek van Schooks erf; en, weinige minuten later bij den bokkinghang.

En weer keek Japik in den dichten damp, en kreeg van Hannes den werfknecht, op zijn vragen ten antwoord:

„'t Kind is dol; en lacit 'eel slecht in de koorts. Maek jaij maer dat je wekomt!”

Toen Japik weinige oogenblikken later weer naar huis ging, toen streek hij met den rug van zijn hand de tranen weg die hem in de oogen schoten.

— 't Kon hem niet schelen, dat ze allemaal zeiden dat hij Pleuntje verlokt had om mee naar zee en in 't duin te gaan; en voorts, dat alles wat hij van dien man in den mestput verhaalde, gelogen was, omdat er niemand, ja zelfs geen touw werd gevonden. Nee, 't kon hem niemendal schelen; maar, dat het kleintje heel slecht lei in koorts, dat dát kneep hem in de borst; en — van zijn boterham gaf hij meer dan de helft aan klein broertje, aen Gaijssie, den schrokker!

Twee dagen later stond Schook al vroeg in den morgen voor 't raam dat het uitzicht op de tonnen bij den bokkinghang had. Gisterenavond heeft hij den bengel laten

zeggen dat ze hem van 't erf zouden smijten als hij er zich nóg eens vertoonen durfde.

En toch, — zie, daar sloop „de rakker” alweer naar de deur van den hang! — Hij kijkt naar binnen, en schijnt wat te vragen. Schook ziet niet wie hem te woord staat. Maar, de jongen ziet bleek en bedrukt; en, als hij weggaat dan strijkt hij gedurig met den mouw langs de oogen, en, nóg eens ziet hij om naar het huis.

Schook ging haastig van het venster weg, en terugkeerend naar het ziekbed van zijn jongste zijn liefste kind, kreeg óók hij de tranen in 't oog.

Tien dagen later luidde de doodsklok in 't dorp.

Er was veel gejoel en gebabbel in de smalle achterstraat nabij het hooge duin.

Als er iemand gestorven is, dan zijn zelfs de ruwen onder het visschersvolkje bewogen en zachter gestemd, en vooral als het geval zoo vreemd en zoo droef is als hier.

— Omstreeks veertien dagen geleden, zoo luidden de

praatjes: ging Japik Mol tegen den avond naar zee om te baden. — Klein Pleuntje van Schook nam hij mee. — Later, door den mist in 't duin verdwaald, zijn ze beiden in een mestput geraakt die vol water was geloopen.

Jurg Meys, — welbekend — moest zeker op een „kerveetje uit zayn 'eweest,” althans hij was op dien avond óók in het duin; en, toen hij geschreeuw en gekerm hoorde, toen heeft hij den deugniet en 't kleine ding — met gevaar van z'n eigen leven — weer op het drooge gebracht: „Maer, pas was ik vaerdig,” — zoo had Jurg er bijgevoegd: „of van de gladde kant glee ik stik achteruit, en ben toen aeiges in den vunjige poel 'esmakt.”

— En kайk, Jaepik Mol gaet ook met z'n vaër 't sterf-'uis in! — Vet zel 't er niet weze; maer toch, grootscheeps gaene ze straks met twee volle en drie leege koesse achter 't laijk naer 't kerkhof toe!

Ja, Japik Mol en z'n vader waren in 't Zondagsche pak naar binnen gegaan. En, toen „de bedienaer” vroeg „of de 'eeren de overledene ook nog zien wouwe?” toen zei Japik:

„Jae vaeder, jae, ikke wel.”

„Nou dan!” zei oude Mol.

En 't werd Japik weer mistig voor de oogen.

— Daar lag hij, de forsche Jurg Meijs!

Of de kottebeijers 't al wisten, ze hebben Jurg nooit kunnen snappen als hij in 't duin aan 't vrijbuiten was en koperen strikken zette voor het haas en konijn.

't Was minder goed om hier bij den doode lang te blijven staan, zoo zei men. Maar Japik had wel heel lang naar Jurg willen kijken.

— 't Is vreemd; op dien avond, nu juist veertien dagen geleden, pakte Jurg met die, nu zoo stijf liggende hand, de schoenen en kousen weg die hij Japik, van verre, achter de schutting van Duinoord had zien wegstoppen! — Later, toen Jurg zijn strikken in 't duin heeft opgezocht, toen was hij — mede door den mist overvallen — in dien poel geraakt, en, zonder dat Japik 't vermoeden kon, heeft hij alzoo, tegelijk met Jurg, zijn eigen schoenen en kousen op 't drooge gehaald.

Ja, daar lag Jurg! Nog geen drie dagen geleden heeft diezelfde, nu zoo pijnlijk gesloten mond, het nog alles gezegd; en ook: hoe hij — juist op het oogenblik dat het touw van den ezel losschoot — uit den poel op wal gekomen, nog zijn evenwicht heeft weten te bewaren,

doch, bevreesd voor ontdekking, zich terstond heeft verwijderd, zonder nochtans de verzoeking te weerstaan het touw maar stilletjes met zich te nemen.

Dit alles had Jurg gezegd, en ook, dat hij de stem van Japik Mol wel herkend had; en dat hij hem in zijn ziel wel dankbaar was geweest, maar zich uit vrees „veur aeveraj maer leuk 'ad 'ehouwe.” Doch bovenal, dienzelfden avond heeft Jurg nog in 't bijzijn van Pleuntje's vader, met bijna stervende stem herhaald en verklaard: voor God te kunnen getuigen, dat Japik het kleintje volstrekt niet had meegetroond, maar dat zij — zooals Jurg van 't hooge duin gezien had — Japik was nagelopen; terwijl later, toen de mist al zwaar was, Japik's angstgeroep om het lieve kind, zeer duidelijk — ofschoon uit de verte — zijn oor heeft getroffen. „Och!” had Jurg ten laatste gezegd: „as de lieve God maijn zondige ziel genaedig wil zaijn, dan, jae, dan mag Ic mettertijd aen kloeke Jaepik de mooiste pink geve die ooijt in zee ging.”

Meer heeft Jurg niet gesproken. En Schook — Schook heeft geen enkel woord gezegd; maar toen Japik tegen den avond weer naar de deur van den bokkinghang is geslopen om naar Pleuntje te vragen, en meteen een

bosje groen voor Truuske aan Hannes heeft gegeven, toen had Schook, die toevallig voorbijging, het hoofd afgewend en gedaan alsof hij den bengel niet zag.

Jurg Meijs de strooper, is — zooals reeds gemeld werd — begraven met twee volle en drie leege koetsen achter zijn lijk.

En vaders afgod, 't kleine Pleuntje Schook, is na een langdurige ziekte, weer heelemaal beter geworden; en, toen ze in den aanvang, hoe langer hoe zekerder zag dat ze zich niet meer in dien akelig duisteren mist bevond, toen waren al spoedig ook haar eerste woorden: „Waer is Jaepik, en waer is m'n Truuske?”

Jaepik was er natuurlijk niet; maar 't konijntje wel, want de jongen had er voor gezorgd dat Truuske — die zeker in een strik van Jurg had gezeten — steeds zijn behooren had gekregen. — 't Was natuurlijk dat vader en moeder Schook bij zoo'n toestand niet aan 't konijn hebben gedacht. Maar, — Jaepik had er veur 'ezurgd; die lieve Jaepik!

Negen jaren vloten voorbij.

't Was op een helderen Octobermorgen dat men een bijzondere drokte op 't strand kon bespeuren.

In de laatste dagen was het voortdurend boos weer geweest, en — vier pinkies die al „vrijf zes weke rijfs 'adde", waren nu eindelijk in 't zicht en naderden langzaam — langzaam de vaderlandsche kust.

Te midden van het dagelijks gejoel en gewoel op de ree; bij 't laden en lossen; bij 't op of afbrengen der pinken met paardenspannen van drie, tot wel vieren-twintig toe; te midden van al 't gerèn en gedraaf, en 't geschreeuw van „aele! aele!!" nabij en van verre, staan eenige groepen onbeweeglijk naar die zeer langzaam naderende pinken te kijken.

Bij een dier groepen zit moeder Mol op de hurken; — Vader zelf is voor acht dagen weer zee ingegaan — en schuin achter moeder Mol staat — Pleuntje; bleek, „jae 'eel bleek, maer," zooals de jongens zeiden: „met 'en snoetje om te kussen."

De Hoop op Zegen is een fiksche schuit van Schook en De Riet, en, omdat mooi Pleuntje in de laatste maanden zoo erg wit om den neus was geworden, had

Schook aldat ie „'en 'eel ander persoon veur Pleuntje's destinaesie" had gewild, — in 't einde niet meer van Japik's „kleine parementaesie en armoci" gesproken, en gezegd: „In Go's naem! as ie De Hoop op Zegen MET ZEGEN thuis brengt dan — in Go's naem!"

Maar 't was bar weer geweest op zee.

De schipper van De Hoop op Zegen die met een rijke lading „zeebanket" uit 't Noorden huiswaarts keerde, heeft in den afgeloopen nacht, bij 't reeds naderen van de Hollandsche kust, een gevoel gehad 't welk hij tot hiertoe nooit kende.

— Verdord! dat was voor 't eerst van zijn leven dat Japik Mol bang was geworden, en, met de krachtige hand aan 't roer, opziende naar den woesten hemel verzucht heeft: „Och lieve 'Fertje, as je nog racis zoo goed wou weze, dat Jaepik de schuit vacilig aen 't strand brenge mocht!"

Maar 't had er gespannen. 't Was vliegend weer geweest, met een zee hoe langer zoo hoger.

De storm uit het Noordwesten joeg de zwarte golven schuimend omhoog, en terwijl de zwaar bevrachte pink, nú eens pijlsnel verreeds, om dan weer neer te ploffen in

't schuim op den eeuwig zwoegenden boezem der zee, hoorde Japik, telkens weer die stem uit den mist — die stem uit het lang verleden, zoo zoet zoo onbeschrijfelijk zoet: „Niet weggaen Jaepik, LIEVE Jaepik!” — O God! —

En zie, daar ligt nu de forsche kiel aan 't dierbaar vaderlandsch strand.

Maar ofschoon de zee nog hoog staat, en de branding zwaar is, Jan Raij in zijn oliejas, te paard, met de bloote beenen uit den rood wollen broek, geeft Vos een tik met de zweep, en Vos bekreunt zich om golven noch branding, want het is zijn dagelijksch werk om van de pas aangekomen pinken, den schipper met het aller-eerste nieuws van vangst en goe-raijs, bij den reeder aan wal te halen.

En de wachtenden op 't strand herkennen Japik Mol wel, die zich van boord op den rug van de Vos laat glijden.

En ja, ze naderen ook wel, ofschoon de golven het paard met zijn beide ruiters somtijds met schuin overspatten en schier onzichtbaar maken.

Zie, twee mooie oogen uit dien groep glinsteren strak naar zee, en, terwijl Pleuntje Schook, de trekken van den achterste der beide ruiters, in 't doorbrekende zonlicht van lieverlee al duidelijker tegen de grijze lucht ziet geteekend, komt er plotseling weer een nevel voor haar starenden blik; doch — 't zijn nu tranen, tranen van blijdschap en dank!

De Vos komt het strand al nader.

Japik Mol, de jonge kloeke schipper, wat bruin en ruig en, — na zes etmalen wakens in hoop en in vrees — wat moe ook van uitzicht, Japik is met de zware zee-laarzen reeds van 't paard in 't oeversop gesprongen, en plast nu naar voren.

„G'en dag saem! Alles wel aen boord! Honderdtachtig ton aering, en 'en goeje twintig duizend steur-aerings,” zegt Mol tot zijn reeder.

„Mooie vangst! Welkom t'huis! God zegen je!” zegt Schook en geeft zijn schipper de hand.

De meesten uit den groep drukken Japik mede de hand; en 't klinkt daarbij kort — zonder uiterlijke teekenen van gemoedsaandoening:

„Welkom!”

„Welkom 'oor!”

„Van 's gelaijke 'oorie!”

Moeder Mol geeft haar oudste met een hartelijk welkom, ook een hand, en dan een zachten stomp in de zij, terwijl ze met den duim achter zich wijst en haar oogen spalkt alsof ze wil zeggen: Zieje Pleuntje niet staen?

— Nou! alsof Japik haar niet al van boord afaen 'ad 'ezien, en niet den 'eele tajd in de gaet 'ad 'ehouwe! Maer — veur 't oog van alleman, wat 'ad je d'r aen!

En Pleuntje's lief maar bleek gezichtje, werd sterk gekleurd; en toen ze Japik schuchter de hand gaf, toen zag ze meteen naar vader. En vader Schook zag haar aan, maar fronsde de wenksbrauwen niet zooals hij in de laatste jaren zoo dikwijls gedaan had, en 't was alsof er een trek om zijn lippen speelde waarin ze mocht lezen: Nou kind, in Go's naem!

Toen de reeder Schook met den schipper over 't breede strand naar 't dorp trok terwijl slechts een deel van 't groepje volgde — omdat die anderen nog zooveel dierbaren aan boord hadden — en Japik, voor 't eerst weer op vasten wal, erg spul met zijn zware laarzen in 't mulle zand had, toen dacht hij onwillekeurig nog eens — aan

een lang vervlogen avond toen hij geheel ongeschoeid op een mocilijk pad moest ronddwalen. En 't kwam hem nu eensklaps met dat helderblinkende zonnetje als een glans voor 't oog, dat — ofschoon hij geen zeeuw, zooals vroeger Neel Taaije, in zijn schoenen mocht vinden, hij heel wat beters en voor altijd gevonden heeft: zijn liefste, zijn hoogste schat!

„Watblief?” zegt Japik omziende.

Moeder Mol had hem weer — ofschoon zachtjes, een stoot in de lende gegeven:

„'k 'Eb vissies t'huis; je kraiige 'en bakvissie 'oor!” zegt ze, blij knikkend.

En Japik, hij rook ze al! En omziende naar 't liefje, zegt hij langs 't oor van haar vader:

„Aij Pleuntje, nóu zelle me dan toch saem 'en bakvissie eten! Je vaêr is 'en man van z'n woord!”

Toen keek Japik Mol weer voor zich, en liep verder naast den reeder alsof er geen Pleuntje in de buurt was.

Maar 'savonds, na 't bakvissie in moeders huis, toen er geen alleman noch zelfs oudjes of jonkies meer bij waren, toen klopte Pleuntje's hartje aan Japiks trouwe borst, en gleed haar zachte adem weer langs zijn wang,

en na een langen en teederen zoen van haar zoete lippen, fluisterde zij:

„Och, sinds ik ie zocht in dien dikken mist Jaèpik, 'eb ik altajd, altajd baij je wille weze.”

En Japik drukte haar vast aan zijn hart — nóg vaster, zoo hij meende, dan toen hij in 't noodweer het roer omklemde, — en zei bewogen:

„Jaij bent m'n licht Pleuntjie, en, — dat de Mist óók Gods weertje is, daer, jae daer zeg ik aeme op!”

DEN HAAG, 26 Aug. '77.

